

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

การสรรหาและคัดเลือก ทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล

Recruitment and Selection of Human Resources in the Digital Era

ดร.จตุรงค์ นภาธร

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล

Recruitment and Selection of Human Resources in the Digital Era

โครงการหนังสือวิชาการที่นำพิมพ์ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ให้จัดพิมพ์และจำหน่ายในราคาเยอ

ถ่ายเอกสารแทนการใช้หนังสือ
คือการทำลายภูมิปัญญาสร้างสรรค์

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล

Recruitment and Selection of Human Resources in the Digital Era

ดร.จตุรงค์ นภาธร

สาขาวิชาการบริหารองค์การ การประกอบการ และทรัพยากรมนุษย์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2561

จตุรงค์ นภาธร.

การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล = Recruitment and selection of human resources in the digital era.

1. ลูกจ้าง—การสรรหา—แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
2. โปรแกรมฝึกงาน.

HF5549.5

ISBN (e-book) 978-616-314-375-4

ลิขสิทธิ์ของอาจารย์ ดร.จตุรงค์ นภาธร

สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (e-book) กรกฎาคม 2561

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่าพระจันทร์: อาคารธรรมศาสตร์ 60 ปี ชั้น U1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถนนพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0-2223-9232

ศูนย์รังสิต: อาคารโดมบริหาร ชั้น 3 ห้อง 317 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12121

โทรศัพท์ 0-2564-2859-60 โทรสาร 0-2564-2860

<http://www.thammasatpress.tu.ac.th>, e-mail: unipress@tu.ac.th

ราคาเล่มละ 200.- บาท

สารบัญ

สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญรูป.....	(11)
คำนำ.....	(12)

บทที่ 1 แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการสรรหา

และคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล.....	1
การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัลคืออะไร.....	2
การเลือกใช้เครื่องมือ/ช่องทางในการสรรหาและคัดเลือก ทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสมในยุคดิจิทัล.....	16
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการสรรหาและคัดเลือก ทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล.....	22
โครงสร้างของหน่วยงานด้านการสรรหาและคัดเลือก ทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล.....	25
กระบวนการในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ในยุคดิจิทัล.....	28
บทสรุป.....	30

บทที่ 2 การสร้างแบรนด์นายจ้างเพื่อการสรรหาและ

คัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล	
แบรนด์นายจ้างในยุคดิจิทัลคืออะไร.....	31
การประเมินแบรนด์นายจ้างขององค์กรหรือบริษัท.....	34
- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแบรนด์นายจ้างขององค์กร หรือบริษัทสำหรับกลุ่มบุคคลที่อยู่ในตัวองค์กรหรือบริษัท.....	35

- เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแบรนด์นายจ้างขององค์กร หรือบริษัทสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีได้อยู่ในตํวงค์การหรือ บริษัทหรือสำหรับกลุ่มบุคคลภายนอก.....	42
การสร้างแบรนด์นายจ้างที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล มีประโยชน์อย่างไร.....	45
บุคคลกลุ่มอื่นๆ ที่ส่งผลต่อแบรนด์นายจ้างขององค์กร ในยุคดิจิทัล.....	46
ขั้นตอนในการบริหารแบรนด์นายจ้างขององค์กรในยุคดิจิทัล.....	48
บทสรุป.....	51

บทที่ 3 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล

(Digital Recruiting).....	52
คำจำกัดความของการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ในรูปแบบดิจิทัล (Digital Recruiting).....	53
ความสำคัญของการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ในรูปแบบดิจิทัล.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ในรูปแบบดิจิทัล.....	56
- เฟซบุ๊ก (Facebook).....	56
- ทวิตเตอร์ (Twitter).....	57
- ยูทูบ (YouTube).....	57
- ลิงค์อิน (LinkedIn).....	58
- เว็บไซต์ของตํวงค์การหรือบริษัทเอง.....	58

- การตรวจสอบและประเมินผู้สมัครงานทางออนไลน์ (Online Assessment and Screening).....	59
- การคัดเลือกผู้สมัครงานเบื้องต้นก่อนเข้ารับการสัมภาษณ์ (Video Screening).....	61
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการสรรหาและ คัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล.....	63
ความท้าทายในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ในรูปแบบดิจิทัล.....	65
ประเด็นที่ควรทำและประเด็นต้องห้ามในการนำกระบวนการ สรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล ไปปรับใช้ในองค์กรหรือบริษัท.....	71
บทสรุป.....	75
บทที่ 4 การจัดนิทรรศการจัดหางาน (Recruiting Events).....	76
บทนำ.....	77
คำจำกัดความของนิทรรศการจัดหางาน.....	77
- นิทรรศการจัดหางานที่จัดขึ้นโดยสมาคมวิชาชีพต่างๆ.....	78
- นิทรรศการจัดหางานที่จัดโดยมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.....	79
- นิทรรศการจัดหางานที่จัดโดยหอการค้า.....	80
- นิทรรศการจัดหางานที่จัดขึ้นเอง ณ องค์กรหรือบริษัท ที่ต้องการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน.....	80
- นิทรรศการจัดหางานแบบเสมือนจริง (Virtual Career Fairs).....	80

- การจัดนิทรรศการที่ได้มีวัตถุประสงค์ในการสรรหา และคัดเลือกพนักงานโดยตรง.....	81
- การจัดนิทรรศการจัดหางานที่เน้นไปที่การสรรหาและ คัดเลือกพนักงานที่มีความหลากหลาย.....	82
กลุ่มบุคคลที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการจัดหางาน.....	82
การลงทุนที่จำเป็นของตัวองค์กรหรือบริษัทในการจัด นิทรรศการจัดหางาน.....	87
ความเสี่ยงในการจัดนิทรรศการจัดหางาน.....	89
ขั้นตอนที่สำคัญที่องค์กรหรือบริษัทจะต้องดำเนินการ ในการจัดนิทรรศการจัดหางาน.....	92
ประเด็นที่ควรทำและประเด็นต้องห้ามในการจัดนิทรรศการ จัดหางาน.....	94
ทิศทางในอนาคตของการจัดนิทรรศการจัดหางานในฐานะที่เป็น เครื่องมือหนึ่งในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์.....	98
บทสรุป.....	99

บทที่ 5 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำ

ของพนักงานในองค์กร (Employee Referral).....	100
บทนำ.....	101
การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำ ของพนักงานในองค์กรคืออะไร.....	101
ประโยชน์ของการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร.....	102

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการสรรหาและคัดเลือก	
ทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร.....	105
ขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินการสรรหาและคัดเลือก	
ทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร.....	107
ประเด็นที่ควรทำในการจัดโปรแกรมการสรรหาและคัดเลือก	
ทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร.....	112
ประเด็นที่เป็นข้อจำกัดในการจัดโปรแกรมการสรรหาและคัดเลือก	
ทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร.....	117
ทิศทางในอนาคตของการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์	
ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร ในฐานะที่เป็นเครื่องมือ	
หนึ่งในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์.....	119
กรณีศึกษาที่ 5.1 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์	
ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร: กรณีศึกษาของ	
ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งในประเทศไทย.....	120
บทสรุป.....	123

บทที่ 6 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ด้วยโปรแกรมการฝึกงาน	
ภาคฤดูร้อน (Internship).....	124
บทนำ.....	125
โปรแกรมการฝึกงานภาคฤดูร้อนกับการพัฒนาพนักงานดาวเด่น	
และผู้บริหารขององค์กร.....	127
การบูรณาการผู้เข้ารับการฝึกงานในองค์กรให้เข้ากับตัวองค์กร	
หรือบริษัท.....	129

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกงานกับผู้บริหาร	
ขององค์การ.....	131
ประโยชน์ที่องค์การได้รับจากโปรแกรมการฝึกงานภาคฤดูร้อน.....	133
ต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดโปรแกรมการฝึกงาน	
ภาคฤดูร้อน.....	135
ขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินโปรแกรมการฝึกงานภาคฤดูร้อน.....	137
ประเด็นที่ผู้บริหารพึงระลึกไว้ในการจัดโปรแกรมการฝึกงาน	
ภาคฤดูร้อนขององค์การหรือบริษัท.....	141
กรณีศึกษาที่ 6.1 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์	
ผ่านโปรแกรมการฝึกงานภาคฤดูร้อน: กรณีศึกษาของ	
ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในประเทศไทย.....	144
บทสรุป.....	147

บทที่ 7 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์โดยใช้บริษัทจัดหางาน	
(Executive Search Firm).....	148
บทนำ.....	149
คำจำกัดความของบริษัทจัดหางาน.....	149
รายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจัดหางาน.....	151
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการสรรหาและคัดเลือก	
ทรัพยากรมนุษย์โดยใช้บริษัทจัดหางาน.....	162
ประเด็นที่ผู้บริหารพึงระลึกไว้ใน การสรรหาและคัดเลือก	
ทรัพยากรมนุษย์โดยใช้บริษัทจัดหางาน.....	164
บทสรุป.....	166
บรรณานุกรม.....	167

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	สกอร์การ์ดในการวัดผลงานในด้านการสรรหา และคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร หรือบริษัทในยุคดิจิทัล.....	11

สารบัญรูป

รูปที่ 7.1	แสดงข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่ของบริษัท จัดหางานจะต้องทำความเข้าใจเมื่อต้องทำหน้าที่ในการสรรหา บุคคลให้องค์กรหรือบริษัทที่เป็นลูกค้า.....	154
รูปที่ 7.2	แสดงระดับตำแหน่งงานในองค์กรหรือบริษัทโดยทั่วไป.....	155

คำนำ

หนังสือเล่มนี้บรรยายเนื้อหาและกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล (Recruitment and Selection of Human Resources in the Digital Era) โดยเน้นกล่าวถึงแนวคิดเบื้องต้นในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล การสร้างแบรนด์นายจ้างเพื่อการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล และเครื่องมือและช่องทางต่างๆ ที่จะใช้ในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัลที่ไม่ค่อยมีการกล่าวถึงมากนักทั้งในตำรา หนังสือ และบทความทางวิชาการต่างๆ ในปัจจุบัน ทั้งการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบดิจิทัล เช่น การใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูบ (YouTube) ลิงค์อิน (LinkedIn) เว็บไซต์ของตัวองค์กรหรือบริษัทเอง การตรวจสอบและประเมินผู้สมัครงานทางออนไลน์ (Online Assessment and Screening) และการคัดเลือกผู้สมัครงานเบื้องต้นก่อนเข้ารับการสัมภาษณ์ (Video Screening) เป็นต้น การจัดนิทรรศการ จัดงานแบบเสมือนจริง การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ด้วยการแนะนำของพนักงานในองค์กร (Employee Referral Strategy) โปรแกรมการฝึกงานภาคฤดูร้อน (Internship Management) และการใช้บริษัทจัดหางาน (Executive Search Firm)

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน องค์กรและบริษัทต่างๆ ต้องแข่งขันกันอย่างมากในการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ในขณะที่ตำราและหนังสือด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านการสรรหาและคัดเลือกส่วนใหญ่กล่าวถึงการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในบริบท

ดั้งเดิมที่อาจจะไม่สอดคล้องกับการเข้าสู่ยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีขั้นสูงมีบทบาทอย่างมากเท่าใดนัก ด้วยเหตุนี้ หนังสือเล่มนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อนำเสนอหลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติใหม่ๆ ในด้านของการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล โดยผู้เขียนขอถือโอกาสนำความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ได้ร่ำเรียนมา พร้อมทั้งกรณีศึกษาขององค์กรต่างๆ ที่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เขียนเข้าไปทำการศึกษาวิจัยมาสังเคราะห์ แต่ง และเรียบเรียงเป็นหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่าผู้อ่านจะได้ทั้งความรู้ ทฤษฎี แนวปฏิบัติ และกรณีศึกษาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของการปฏิบัติงานจริงต่อไป

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการบริหาร องค์กร การประกอบการ และทรัพยากรมนุษย์ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ผู้เขียนในทุกด้านตลอดมา ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ Cornell University ที่กรุณามอบทุนการศึกษาระดับปริญญาเอกให้กับผู้เขียน ขอขอบพระคุณคณาจารย์จาก School of Industrial and Labor Relations แห่งมหาวิทยาลัย Cornell ประเทศสหรัฐอเมริกา และจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้เขียนทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก ขอขอบพระคุณองค์กร บริษัท และหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยที่ได้กรุณาอนุญาตให้ผู้เขียนเข้าไปทำการศึกษาวิจัย ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ Dr. Rosemary Batt และศาสตราจารย์ Dr. Sarosh Kuruville แห่งมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ ประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้ให้ความกรุณาเอาใจใส่ดูแลผู้เขียน และให้คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนมาตลอด 10 กว่าปีที่ผ่านมา และที่สำคัญที่สุด ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้เขียนที่ได้กรุณาให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมา จนหนังสือเล่มนี้ออกมาเป็นรูปเล่มสมบูรณ์

**แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการสรรหา
และคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล**